

Magtymguly söýgüsini bukýardy, çünki agasy öýlenmänkä «yška düşüp, ýanyp-bişip ýör» diýilmegi ýagşyzada ýaly kethudanyň asylzada ogly üçin aýypdy, utançdy. Emma onuň söýgüsi bukardan uly, çekerden agyrdy. Magtymguly ýakyp-ýandyryp barýan yşkyny bukýardy, gije alawlap ýanýan ody, gündiz burugsap buluda öwrülip barýan tüssäni bukup bolmaýanyňy bilse-de, bukýardy. Magtymgulyasmany parçalap çakýan ýyldyrymy gylyjyň gyna salynşy ýaly edip, setirine dykyp bilýärdi. Magtymguly kükräp-kükräp gelen apy-tupany penjesi bilen düýrläp bendine dykyp bilýärdi, emma apat yşkybukdugyça güýjeýärdi, gizledigiçe guduz aç ýar-dy, ýaşyrdygyça möwç urýardy.

Eger bukup bolýan bolsa, eger pynhan saklap bolýan bolsa, oňa söýgi diýiljekmi!

Magtymguly-güpläp ot alan aşykdy, ol hopugyp yşkdan gaçýardy, gaçdygyça-da oduň şemaly ýetip, äpet ýangyna öwrülip barýardy. Eger ümürsin tokaýlar ot alyp ýangyn dörese, gözýaş bilenemöçürüp bolar, däli derýalary tanap bilenem jylawlap bent edip bolar, gara daglary dyrnak bilenem ýykyp-ýumrup bolar, emma Meňli gyzyň yşky Magtymgula buk durmaz! Her hal ol yşkyny bukýardy. Olöýde, il içinde kişi bilen ýüzbe-ýüz bolmasyny, söhbet kylmasyny goýdy, çünki yşk heseri dumanlap duran gözlerini gören kişi Magtymgulynyň hüýlenip ýörenini görjekdi. Ol öýden iç-daş çykmasynamgoýdy, sebäbi onuň diňe gursagy däl, tutuş göwresem Meňliniň yşky bilen alawlap ýanýardy. Ol Perhat bilen, Mežnun bilen, Sadydyr Jamy, Rudakydyr Rумы bilen yşk derdini paýlaşýardy. Halys derdigursagyna sygman hüýlenip ugranynda bolsa ýanyňa ýarym horjun kitap alyp, Sakarguşuna atlanyp daglaryň goýnuna giderdi. Magtymgulynyň yşky sokur körem bolsaň görüňän yşkydy!

«Yşk dagyn assalar gögüň boýnundan, Gök titreyin çeke bilmez bu derdi!» diýilýän derdi Meňlem merdi-merdana çekýärdi. Maýa-maňzly, edep-ekramly hüýrzada Meňli il içine «söýüşyäm» diýip adyçykan-dan, öýden tabydynyň çykanyny ýagşy görýärdi. «Yşk derdinden gaçyp uçmah arşy-agla çykça, dowzah yşk odundan gorkup ýeriň ýedi gat assyna girse, yşk derdinden ýaňa zemin jünbüş eýläpýerler lertzana gelse», biçäre Meňli neýlär, Magtymguly neýlär?

Magtymgulam, Meňlem apat söýgüsini bukýardy, emma olaryň habary ýekdy, entek Magtymguly Meňli gyza duşmanka, pynhan yşklarynyň aýana çykyp, il içine ýaýranyndan. Sebäbi ölüp görmän, ölümden aňyrdaky boljak ähli işleri bilip ýören, ýeriň astynda gäwşeyän ýylanyň içindäki ýumurtgasyny sanap, näçesiniň erkekdigini bilip oturan ýeser-eser adamlar diňlemän eşidýär, seretmän görýär, oýlanmanam bilýär! Aýyň topragynyň şordugyny dilini uzadyp barlap gören, ýyldyzlaryň ataşdygyny biljek bolup dilini daglap gören Heýjan heýwere entek Magtymguly Meňlini, Meňli Magtymgulyny görmänkä bu syry çakalla bilipdi. Çakam çyndan çyn çykdy...

Magtymguly Döwletmämet aganyň mahmala dolap beren kitaplaryny alyp, Medet agalaryň howlusyna girip barýarka, ony Heýjan heýwere görüpdü. Aýýar çykyp giden Heýjan heýwere öz ýanyndan «obanyň ýokary başynda ýaşayan Magtymguly obanyň aşak başynda ýaşayan Medetlere näme diýip gelip biler?» diýip oýlandy. Ol şasuwar Magtymgulynyň nurana kaddy-kamatyny, hüýrzada Meňliniň sahypjemal keşbi-keşmerini aňynda janlandyryp «Elbetde Magtymguly bilen Meňli söýüşýändir!» diýen netijäni çykardy: »Elbetde, Meňli bilen Magtymguly söýüşýär, sebäbi diňe yşk-heseresataşan nowjuwanlar şeýle owadan bolýar ahyry! Heý, uçmahdan çykan hüýr ýaly Meňli ýagşyzada ýaly Magtymgulyny söýmezmi?!» diýip öz çakyny özi tassyklap, möhürini basyp, etek alty, ýeň ýedi, ilçine myş-myş bolup aýlanyp, myş-myşa zar kişilere jar edip çykdy. Heýjan heýweräniň ýeke gepine ynanmaýan hajygowşanlylar onuň bu gepine ýürekden ynandy, çünki uly obada şasuwar kaddy-kamatly Magtymgula taý boljak Meňliden başga hüýr gyz, hüýr ýaly jadyly Meňlä taý boljak Magtymgulydan başga mynasyp şasuwar ýigit ýokdy! Garasaý, kerň eşidenini kör gördi, körüň görenini lalbuşlady.

Heýjan heýweräniň goýberen myş-myşy syrgynma syrgyn, köçeme-köçe, öýme-öý aýlanyp Ogulgerek ejäniň gulagyna-da ildi. Emma Meňliniň ejesi ol şum habara ynanmady, çünki Meňli maýa-maňzly, asylly gyzdy. Ol öler-ýiter, emma ene-atasynyň abraýyna çirk ýetirmez! Onsoňam Meňli gyz göze görnüp başlaly bäri Ogulgerek eje «han gyzyny han ýigide» durmuşa çykaryp, bagtyny açjakbolýanyny Meňlä häli-şindi ýañzydyp ýördi. Medet aganyň doganoglany Küremiş hanyň ogly Şanazaram Meňliniň görk-görmegine, kaddy-kamatyna daşyndan aşykdy. Şanazar ýaly han ogly yşkynadüşüp ýörkä haýsydyr bir garamaýagy söýer ýaly Meňliniň garagy gapyk dälidir!

Garaşylmaýan habar ýonaçylar neberesiniňem gulagyna ildi, emma Arazgül eje gyýbata ähmiýet bermedi, sebäbi. agasy Muhammetsapa durka yşka düşer ýaly Magtymguly akmak däl ahyry!

Yslamberdi TYLLANUROW

Türkmen döwlet

binagärlik - gurluşyk

institutynyň mugallymy